

KANTAR

Maatilojen kehitysnäkymät 2024-2032

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

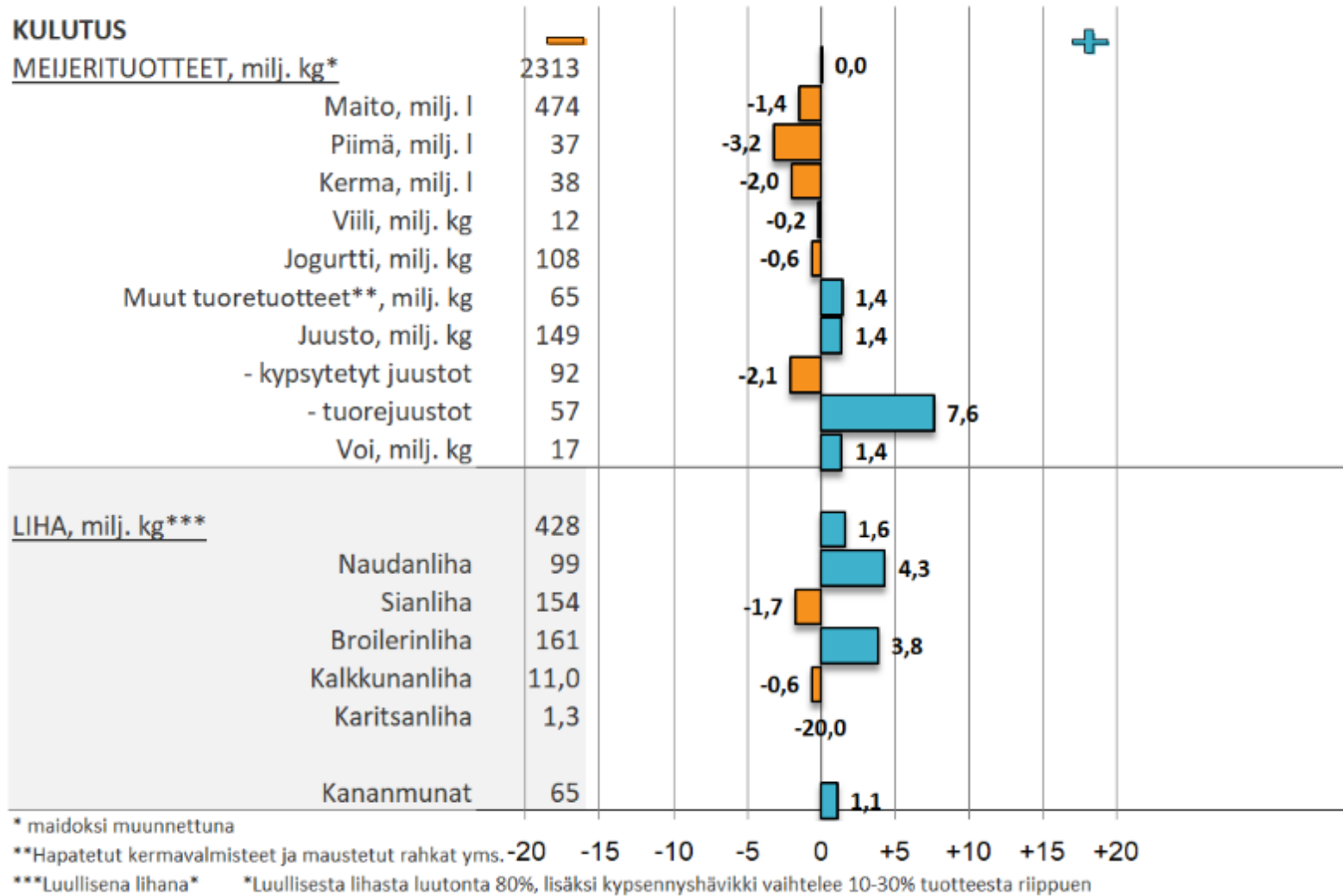
Pirttijärvi Reijo
Saarnivaara Pasi
221400650

Tulosten esittely 20.5.2025

Kulutusbarometri tammi-joulukuu 2024

Kulutusbarometri

1/2024 - 12/2024

2

Yleinen tilamäärän kehitys

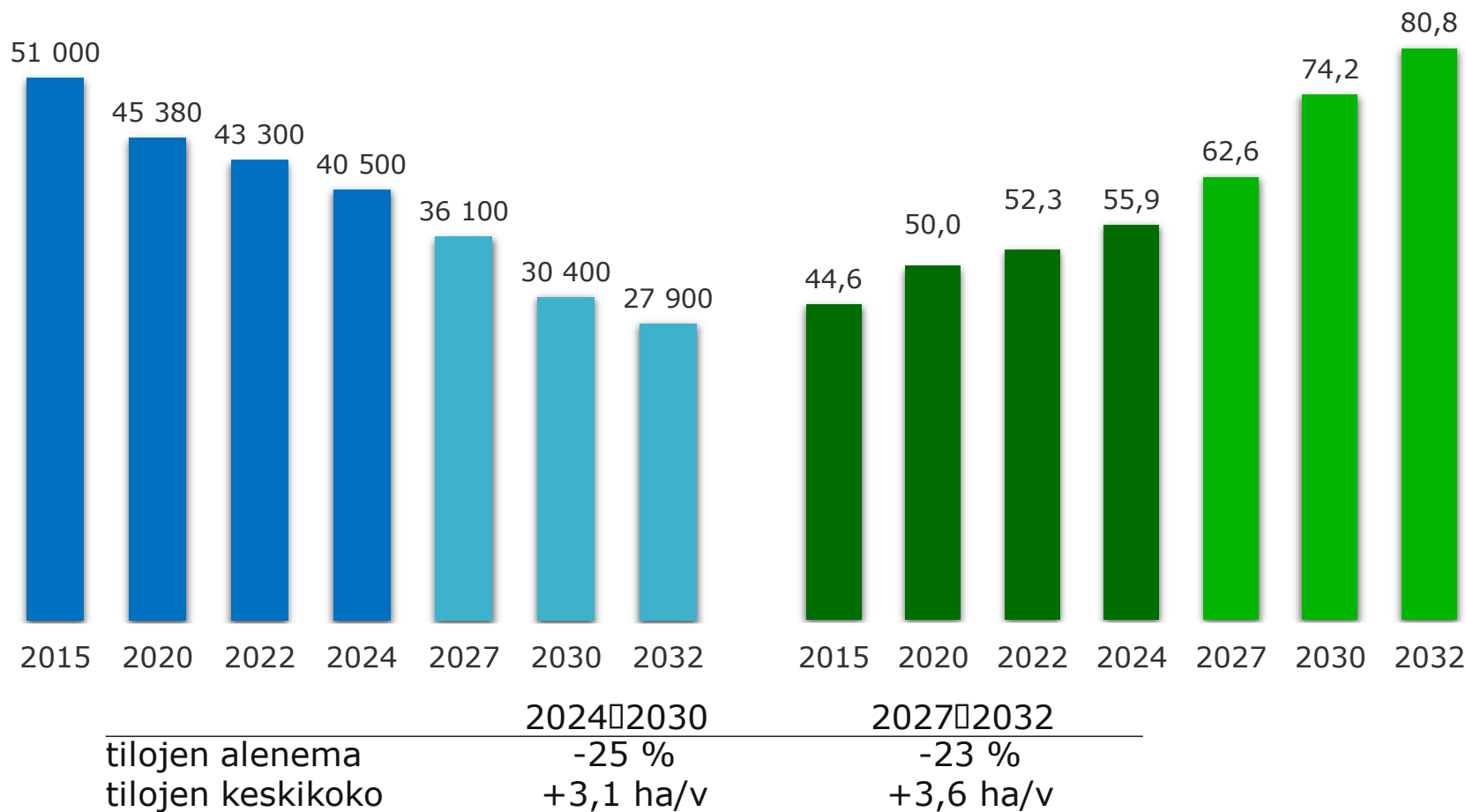

Vuonna 2032 **maatiloja** on vajaat 28 900 ja **keskikoko** lähes 81 hehtaaria

KOKO MAA

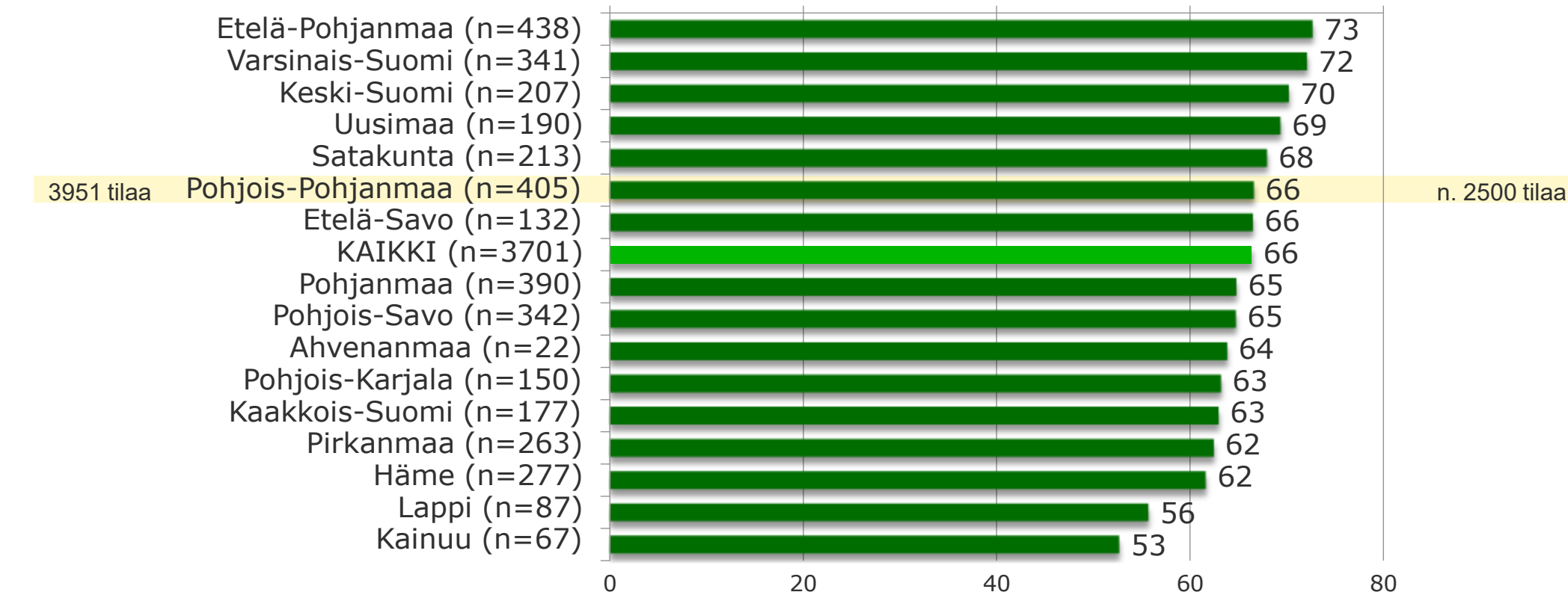
Tiloja, kpl

Tilojen keskikoko, ha

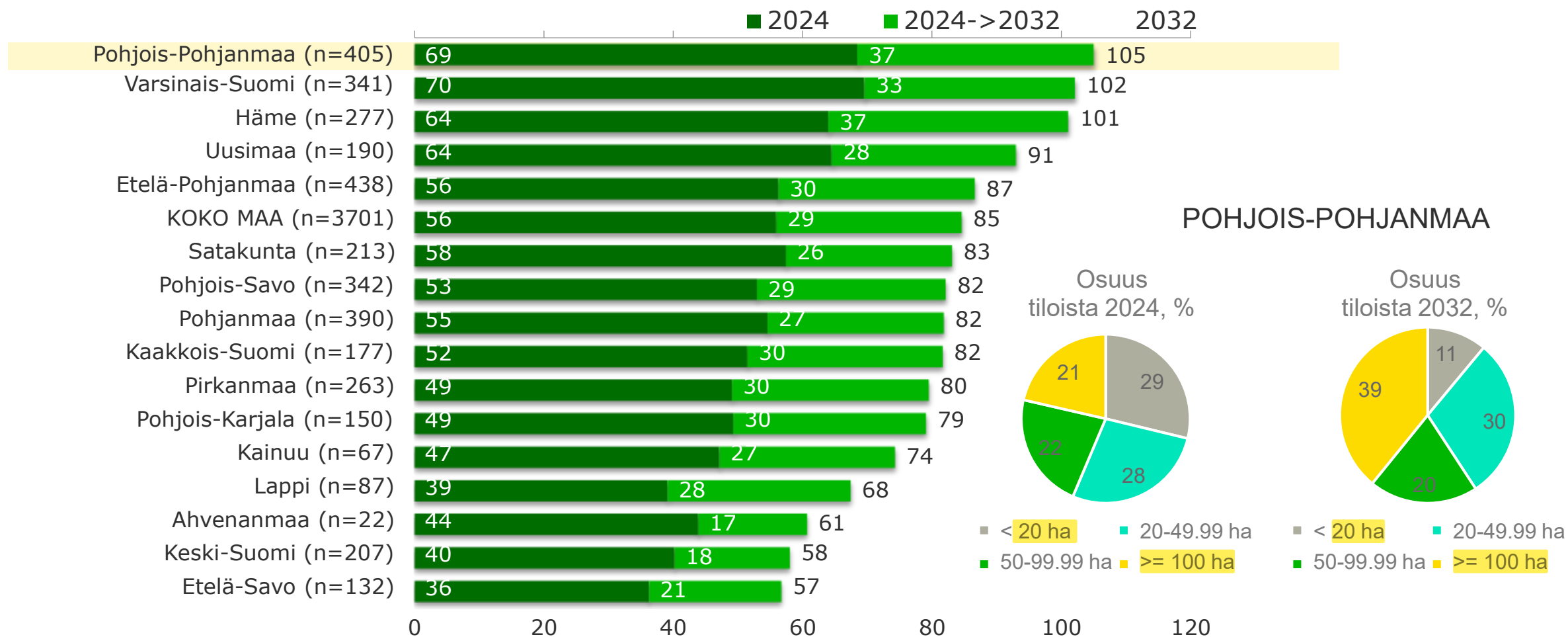
Tilamäärien muutos ELY-keskuksittain; Pohjois-Pohjanmaalla 2500 tilaa (66 %) jatkaa 2032

Tilalukumäärän muutos 2024 --> 2032, %

■ Kainuussa ja Lapissa suurimmat tilalukumäärien alenemat

Keskipeltoalan muutos ELY-keskuksittain

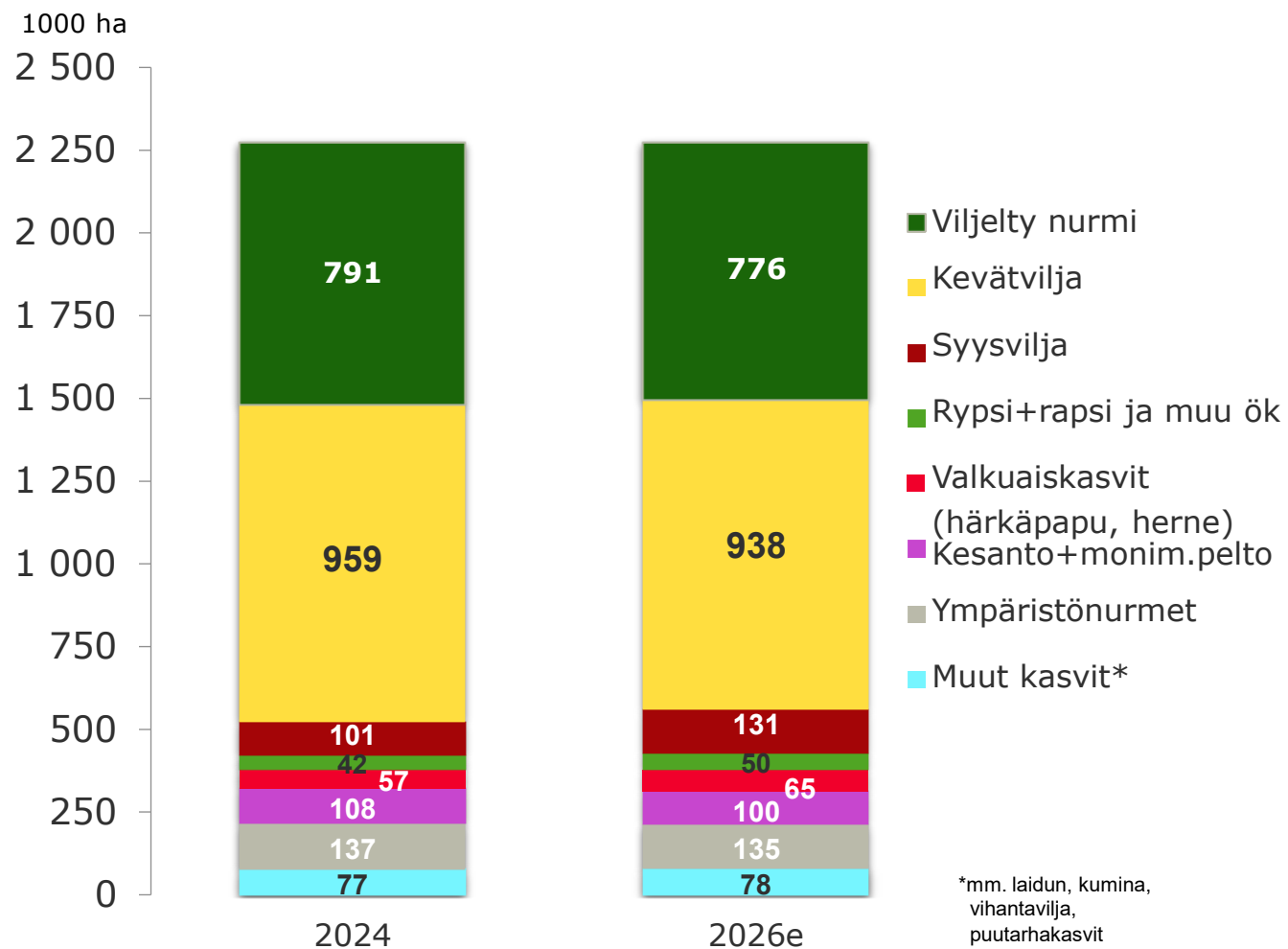

3

Kasvinviljely

Koko maan tasolla aikomuksissa lisätä syysviljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien viljelyä

KANTAR

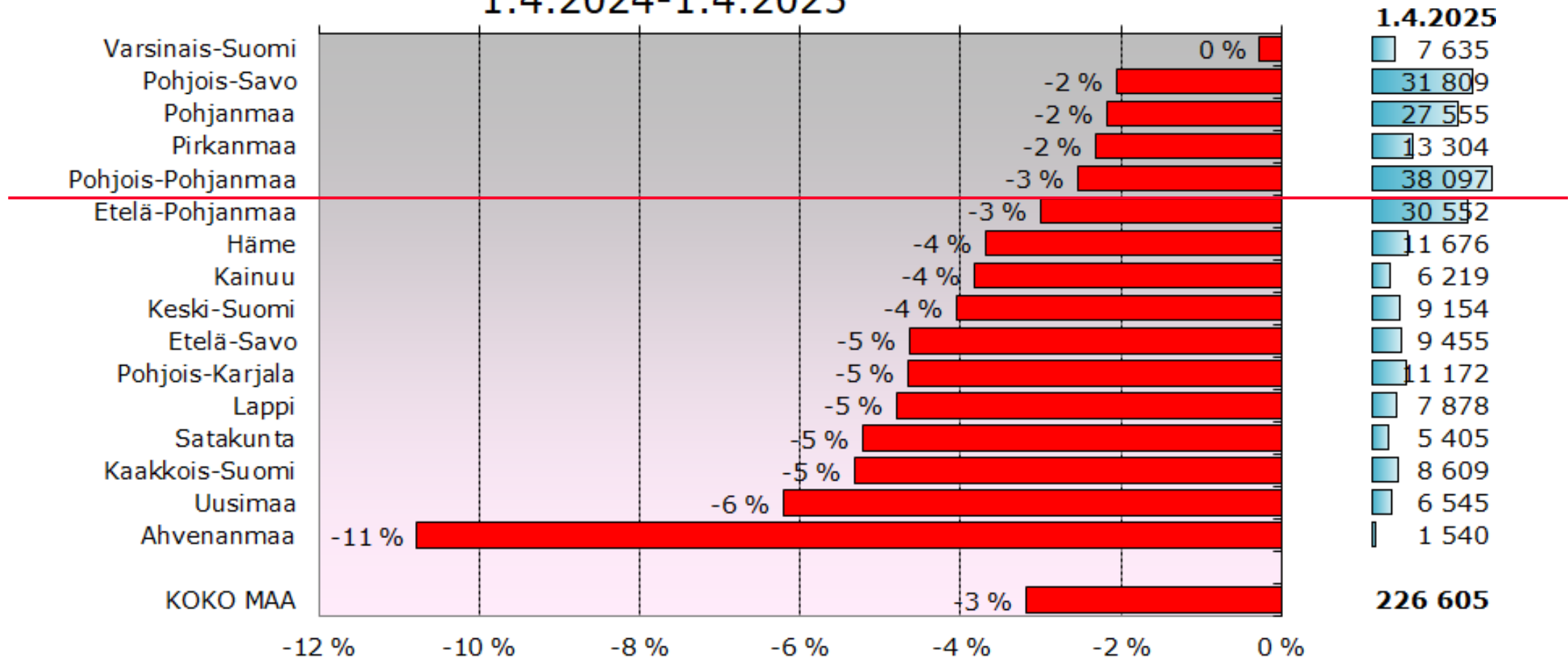
Maitokatsaus 5/2025

Saarnivaara, Pasi
Kantar Agri Oy

14.5.2025

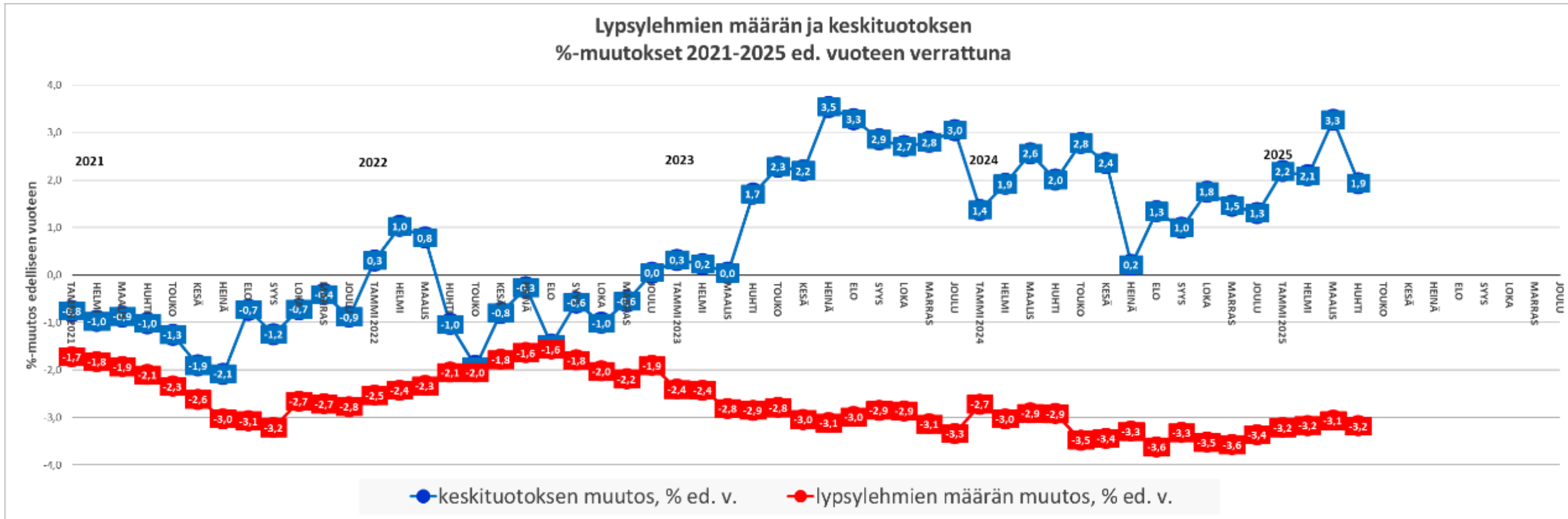
Lypsylehmien määrän muutos alueittain

Lypsylehmien määrän muutos, %:
1.4.2024-1.4.2025

Lähde: Ruokavirasto/nautarekisteri

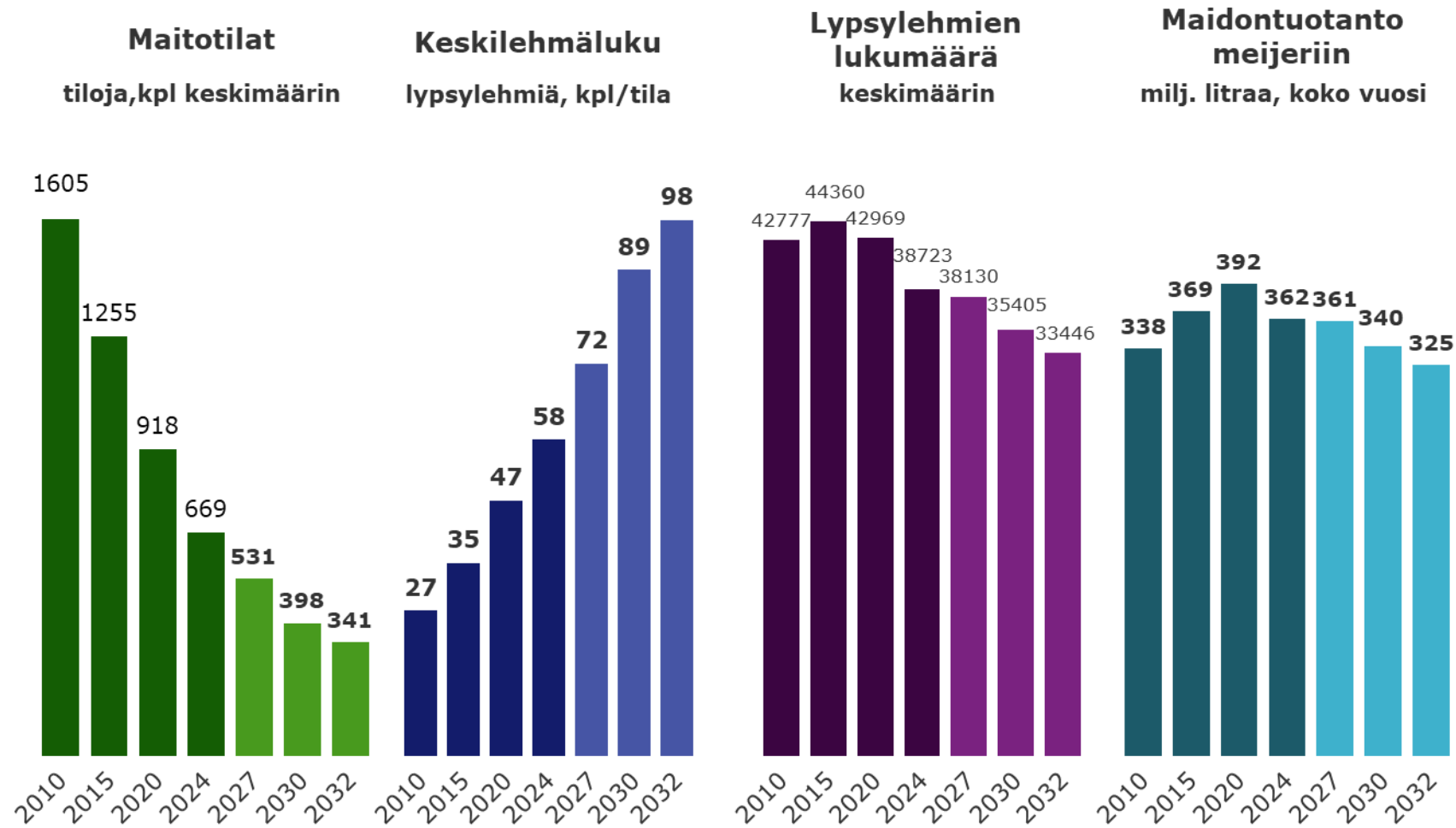
Lypsylehmien määrän ja keskituotoksen muutokset*

*Karkauspäivä tasattu 30 päivään

Maidontuotantoennusteet / Pohjois-Pohjanmaan ELY

Alueen tuottajien suunnitelmien mukaan

10

Naudanlihantuotanto

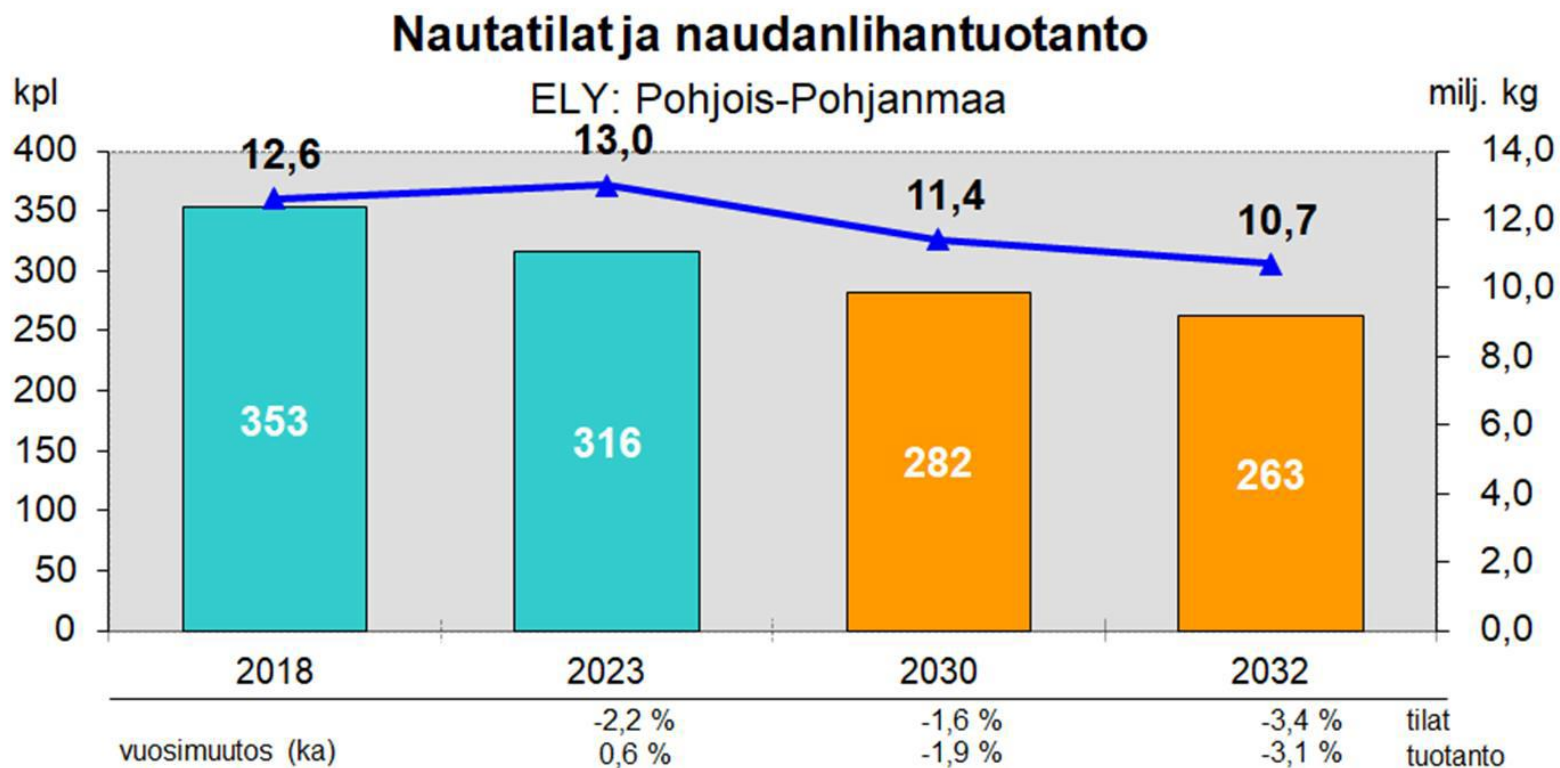
Naudanlihantuotanto- ja tilamääräennusteet Pohjois-Pohjanmaalle

Nautatilat ja naudanlihantuotanto

8

vuosi	kpl	keskim. muutos muutos per vuosi		milj. kg	keskim. muutos muutos per vuosi	
2018	353			2018	12,6	
2023	316	-10 %	-2,2 %	2023	13,0	3 % 0,6 %
2030	282	-11 %	-1,6 %	2030	11,4	-12 % -1,9 %
2032	263	-7 %	-3,4 %	2032	10,7	-6 % -3,1 %

tilan tuotantosuunta viljelijän ilmoittaman päätuotantosuunnan mukaan

11

Maatilojen rahavirrat

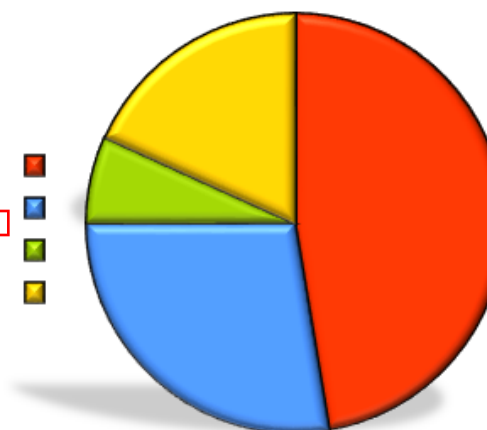
Agrinfo Maatilojen rahavirta

ELY-keskus: Pohjois-Pohjanmaa, 2023

MAATILOJEN TULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 679,77 milj. € (-3 %) *

	%	milj. €
MAATALOUDEN MYYNTITULOT	47	322,00
MAATALOUDEN TULOTUET	28	187,62
METSÄTULOT (MAANV.)	7	46,05
SIVUANSIOT /LIITÄNNÄISELINKEINOT	18	124,10

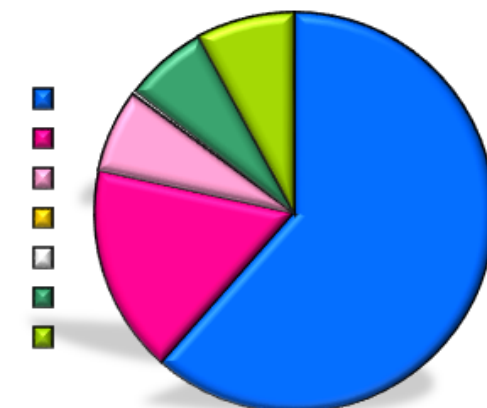

Tilojen lukumäärä 3 718 kpl (-5 %)

MAATALOUDEN MYYNTITULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä 322,00 milj. € (2 %) *

	Tiloja**	%	milj. €
MAITO	785	62	198,23
NAUDANLIHA	326	17	54,31
SIANLIHA	35	7	21,55
MUU LIHA	127	0	0,46
KANANMUNAT	6	0	0,37
VILJAT	1 288	7	21,76
MUUT KASVIT	1 151	8	25,32
yhteensä	3 718		

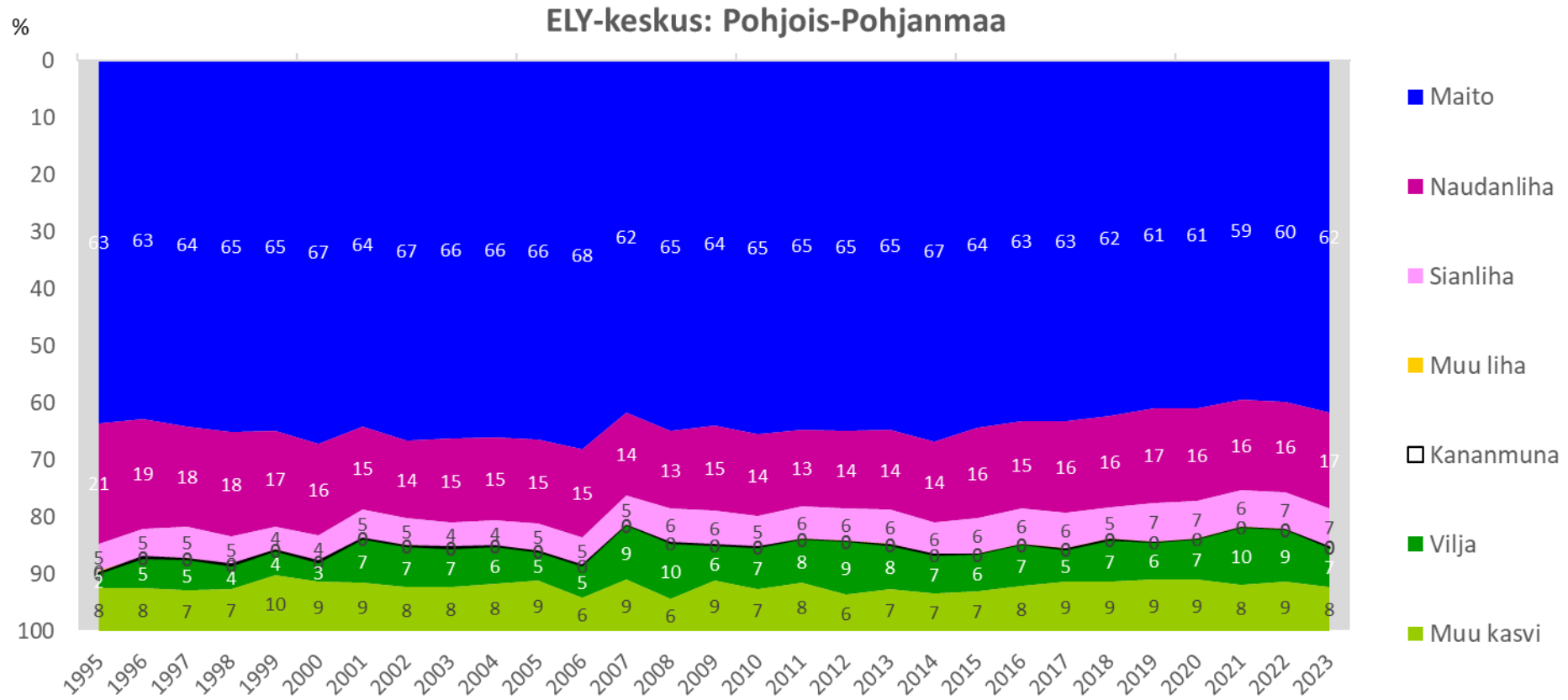

*(suluissa muutos-% ed. vuoteen)

** Viljelijän tukihakemuksessa ilmoittaman päätuotantosuunnan mukaan

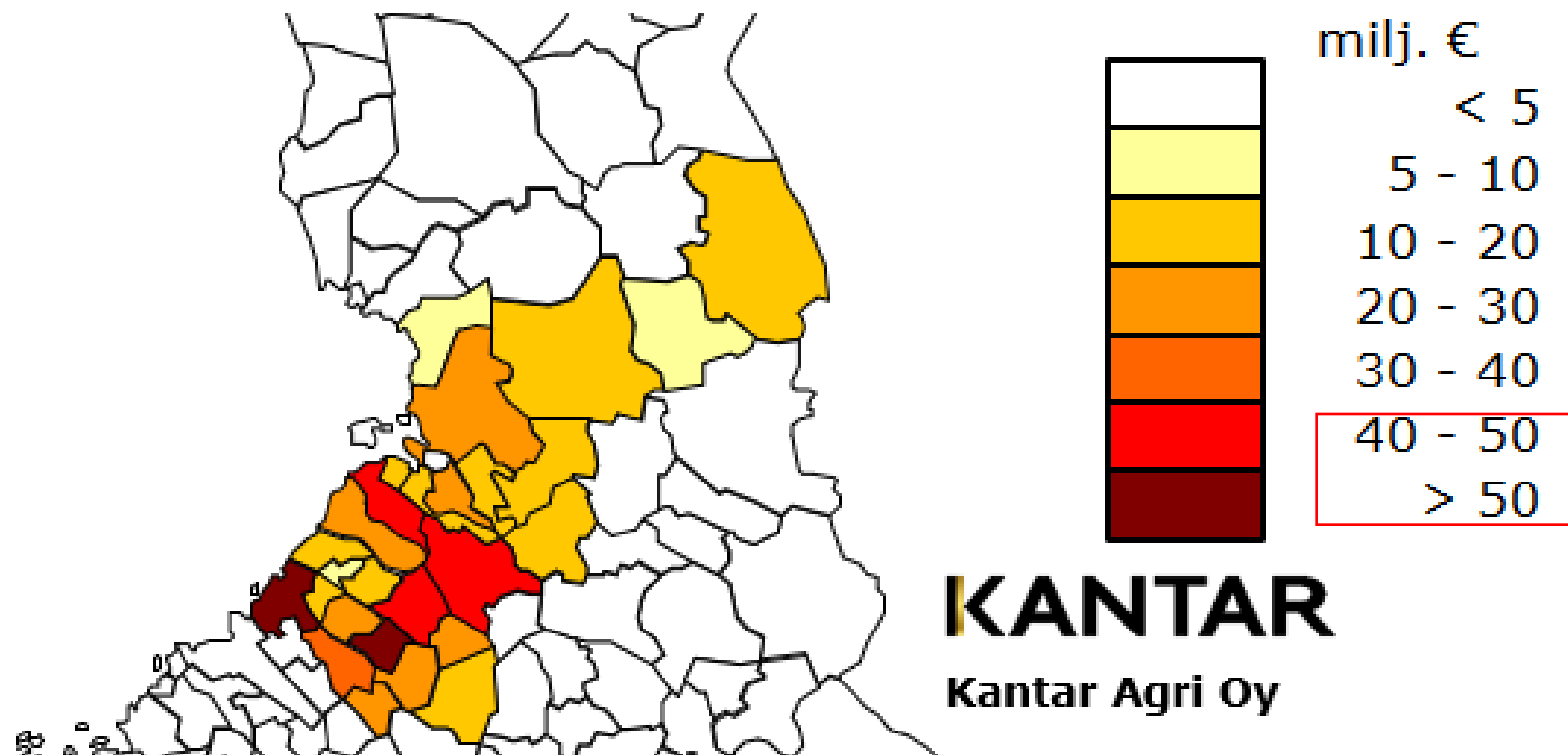
Lähde: Kantar Agri

Maatilojen myyntitulojen jakaumat 1995-2023 PPO:n ELY-keskuksessa

Maatilojen kokonaistulot 2023 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa, 1000 €

TULOT YHTEENSÄ 679,8 milj. €

Lähde: Kantar Agri

Havaintoja

- **Yrittäjyysominaisuudet ja ilmapiiri:**
 - Pohjois-Pohjanmaan maatilat erottuvat **edukseen yrittäjyysominaisuuksiltaan**. Alueella koetaan olevan **yrittäjyyteen kannustava ilmapiiri**. Alue on **keskeinen maatalousalue**, painottuen maidon ja naudanlihan tuotantoon
- **Maitotilojen kannattavuus ja investointihalukkuus:**
 - Maitotilojen **kannattavuusarviot ovat parempia kuin koko maassa keskimäärin**
 - **Investointihalukkuus on noussut muuta maata korkeammaksi**, ja **23 prosenttia maitotiloista suunnittelee laajennuksia**
- **Kehittämiskohteet:**
 - **Talousasiat ja tilakokonaisuuden johtaminen ovat yleisiä kehittämiskohteita sillä ulkopuolista työvoimaa käytetään paljon**
- **Nautatilojen haasteet ja vahvuudet:**
 - Nautatiloilla **investointihalukkuus on vireämpää kuin koko maassa**
 - Tuotannon heikko kannattavuus ja metsäkatoasetus ovat merkittäviä esteitä

Yhteenveto 1

- □ Maatilojen lukumäärän alenema on viime vuosina jatkunut melko tasaista tahtia mutta se näyttää kevään 2024 kyselyn perusteella jatkuvan hieman aiempaa nopeampana. Pohjois-Pohjanmaalla (PPO) nykyinen noin 3900 maatilan määrä alenee vuoteen 2032 mennessä noin 2500 tilaan eli 66 % maatiloista jatkaa. **Jatkaminen on hieman maan keskitasoa yleisempää.** Keskipeltoala nousee 105 hehtaariin. Lähes 40 %:lla tiloista on peltoa tuolloin yli 100 ha. Kolmannes PPO:n maatiloista on tällä hetkellä kotieläintiloja, mutta 2032 osuus alenee vajaaseen 30 %:iin eli kotieläintalous pysyy jatkossakin alueen keskeisenä tuotantomuotona.
- □ **Pohjois-Pohjanmaalla kannattavuusarviot sekä edelliseen vuoteen (2023) nähden että lähivuosille nähdään parempina kuin koko maassa keskimäärin.** Kotieläintiloista maitotilat näkevät kannattavuuden keskimääräistä positiivisempaan. Osa emolehmätiloista kipuilee kannattavuuden kanssa. Myös osalla viljailoista kannattavuus koetaan haasteeksi (pienet tilat).
- □ Velkaa on maitotiloilla tuotantosunnista suhteellisesti eniten. Alle 30 lehmä maitotilat ovat usein velattomia, mutta yli 125 lehmän tiloista 2/3:lla on yli miljoonan euron velat. Näillä isoimmilla maitotiloilla sekä ison velkataakan tiloilla yleisemminkin on osin myös huolia jaksamisen ja työkyvyn kanssa.
- □ **PPO:n viljelijöiden yrittäjyysominaisuudet ovat pääosin koko maan tasoa vahvemmat. Alueella koetaan yleisesti olevan yrittäjyyteen kannustava ilmapiiri. Myös tavoitteellisuudessa ja vuosittaisen budjetin teossa alue erottuu koko maan keskitasosta.**
- □ Osakeyhtiönä toimiminen jatkossa kiinnosta paljon PPO:n kotieläintiloja. Maitotiloista jopa yli 40 % aikoo olla vuonna 2032 osakeyhtiö. Myös erilaiset yhteistyömallit kuten osakkuus biovoimalassa ja koneyhteistyö sekä erityisesti kasvitiloilla hankintarekat kiinnostavat alueen tiloja.

Yhteenveto 2

- □ Yleisissä investoinneissa on PPO:n maatiloilla kiinnosta ojituksiin ja vilja-/tuotevarastoihin sekä traktoreihin ja kotieläintalouden hyvinvointi-investointeihin muuta maata enemmän. Aurinkoenergiaa on tiloilla jo otettu jonkin verran käyttöön täydentävänä energiamuotona ja kiinnostusta sen lisäämiseen on varsin paljon.
- □ Peltoviljelyssä nähdään PPO:lla parin vuoden sisään pinta-alan kasvua vehnällä ja kauralla sekä öljykasveilla. Nurmiala pysyy likimain ennallaan. Nurmien osuus on nykyisin noin 45 % pellosta ja vahva nautakarjatalous pitää niiden alat vakaina. Ohra-alan ennakoidaan lievästi supistuvan, mutta kauran kasvavan. Erikoiskasvien merkitys alueella on pieni, tosin perunaa alueella viljellään suhteellisen paljon.
- □ Peltoviljelyn toimenpiteissä PPO:n kasvinviljelytilalliset korostavat keskimääräistä enemmän talviaikaisen kasvipeitteisyyden lisäämistä, perusparannustoimenpiteitä ja maanpeitekasvien käyttöä. Keskimääräistä vähemmän on panostusta kevennettyyn muokkaukseen, jaetun lannoitukseen siirtymiseen sekä syyskasvien viljelyyn. Kotieläintiloilla on tarvetta lisäpellolle.
- □ PPO:n kasvitilat monialaistavat tuotantoaan esim. koneyrittäjyydellä ja käymällä tilan ulkopuolella töissä. Kotieläintiloilla satunnaisen koneyrittäjyyden lisäksi muuta yritystoimintaa on vähän. Useimmilla viljatililla vilja- ja öljykasvitulojen merkitys on pieni omassa tulonmuodostuksessa eli viljely on usein sivutoimista. Lisätyövoimaa alueen kasvitiloilla tarvitaan melko satunnaisesti, mutta maitotiloilla on käytössä paljon ulkopuolista työvoimaa, myös ympärivuotisesti.
- □ Alueen viljelijät ovat hankkineet vuoden aikana kolutusta tai kerryttäneet osaamista erityisesti tukiasioissa sekä kotieläinten ruokinnan ja hoidon asioissa. Myös ympäristöasiat ja tilakokonaisuuden johtamisen asiat ovat olleet kiinnostuksen kohteena. Jatkossa kehitystarpeissa korostuvat edelleen talousasiat sekä tilan johtamisen asiat.

Yhteenveto 3

- □ Pohjois-Pohjanmaalla ilmastoteemoihin suhtaudutaan hieman keskimääräistä myönteisemmin. Muuta maata enemmän löytyy valmiutta ja halua ilmastomuutoksen torjunnan asioihin. Omasta elintasosta ei kuitenkaan olla paljoa valmiita tinkimään ilmastomuutoksen vuoksi varsinkaan kotieläintiloilla. Viimeaikainen ilmastokeskustelun koetaan vaikuttaneen heikentävästi kotieläintilojen investointisuunnitelmiin, tuotannon jatkamiseen ja mielialaan.
- □ Erilaisia ympäristötoimia on PPO:lla tehty erityisesti lisäämällä kasvipeitteisyyttä, monipuolistamalla kasvivalikoimaa sekä perusparannustoimilla. Kasvituloilla on toteutettu ja kiinnostusta energiaomavaraisuuden parantamiseen. Kotieläintiloilla eläinten hyvinvoinnin sekä tilusjärjestelyjen toimia on tehty. Hiiliviljelyn tunnettuus on maan keskitasoa korkeampi.
- □ PPO:n maatiloilla rakennekehitys jatkuu eli tilamäärä vähenee ja tilojen koko jatkaa kasvuaan. Kotieläintuotannon merkitys kuitenkin säilyy alueella vahvana. Nykyisin (v. 2023) PPO:n ELY-keskuksen myyntituloista tulee maidosta 62 %, naudasta 17 % ja siasta 7 %. Viljan ja muun kasvitulon osuus on yhteensä 15 %. Myyntitulojen osuus kaikista maatilatalouden tuloista on 47 %. Alueen maatilojen tulovirroista tulee 18 % sivuansioista tai liitännäiselinkeinoista, mikä on koko maan alhaisimpai lukemia ja kuvaa sitä, että alueella on vahvaa maataloustuotantoa.

Maitotilojen kehitysnäkymät

Maitotilat

- Maitotilojen lopettamistahti on pysynyt koko maassa ennallaan, mutta tahti alkaa hidastumaan vuoden 2030 jälkeen.
- Pohjois-Pohjanmaan alueella maitotilallisten lopettamisajatukset olivat lähellä maan keskiarvoa (49% aikoi lopettaa vuoteen 2032 mennessä).
- Alueella oli vuonna 2024 keskimäärin 669 maidon tuottajaa. Määrä alenee 530 tuottajaan vuoteen 2027 mennessä viime kevään tuottajien ajatusten mukaisesti. Tuottajamäärä laskee vuosikymmenen loppuun mennessä noin 400 kappaleeseen ja 340 tilaan vuoteen 2032 mennessä.

Investoinnit ja investoinnin esteet

- Investointihalukkuus on Pohjois-Pohjanmaalla noussut jälleen muutaman suvantovuoden jälkeen muuta maata korkeammaksi.
 - 23 prosenttia suunnitteli laajennuksia alueella, kun koko maassa luku oli 20 prosenttia.
- Pohjois-Pohjanmaan alueen investoivat maitotilat pitävät panostustaan kohtalaisen todennäköisenä (63% sanoo että investointi on erittäin todennäköinen).
- Investoinnin esteinä alueella mainitaan etenkin tuotannon heikko kannattavuus, epävarmuus tulevasta, korkea ikä / jatkajan puute sekä metsäkatoasetus. Varsinkin metsäkatoasetus korostuu selvästi enemmän kuin muun maan maitotilallisilla.

Lehmämäärä ja maidontuotanto

- Lehmämäärä alueella alenee nykyisestä noin 38 tuhannesta lehmästä vuoteen 2030 mennessä noin 35 tuhanteen lehmään.
- Vuonna 2032 lehmämäärä alenee jo 33 tuhanteen kappaleeseen, mikäli laajentajia ei ilmaannu lisää. Tässä määrässä pysymiseen vaikuttaa olennaisesti investointien realisoituminen. Mikäli investointisuunnitelmat eivät toteudu, putoaa lehmämäärä vielä reippaammin.
- Maidontuotanto alenee vuoden 2024 noin 362 miljoonasta litrasta 340 miljoonaan litraan vuonna 2030 ja vuoteen 2032 mennessä noin 325 miljoonaan.

Nautatilojen kehitysnäkymät

Nautatilat

- Vuoteen 2032 naudanlihantuotantoa olisi jatkamassa alle puolet nykyisistä tiloista. Emolehmätilojen jatkamishalu on heikentynyt ja lihanautatilojen hieman kasvanut.
- Pohjois-Pohjanmaan alueella naudatilojen jatkamisajatukset vuoteen 2032 olivat emolehmätuotannossa samaa tasoa kuin koko maassa (38 %), mutta lihanauta-puolella (53 %) vireämmät kuin maassa keskimäärin.
- Vuonna 2024 alueella oli 300 erikoistu- nutta naudatilaa ja ennuste vuodelle on 260 tilaa. Tilojen määrä uhkaa laskea yli puoleen, mutta laskua voisi kompensoida maidontuotannosta luopuvien halu siirtyä erikoistuneiksi naudatiloiksi

Investoinnit ja investoinnin esteet

- Investointihalukkuus on Pohjois-Pohjanmaalla koko maan tasoa vireämpää sillä 14 prosenttia suunnitteli laajennuksia alueella, kun koko maassa luku oli 10 prosenttia.
- Investoinnin esteinä alueella mainitaan etenkin tuotannon heikko kannattavuus (varsinkin emolehmätiloilla), metsäkatoasetus (erityisesti lihanautatiloilla) sekä lisäpellon saatavuus. Näistä kaksi viimeistä korostuvat selvästi enemmän kuin muun maan naudatiloilla.

Eläinmäärät ja naudanlihantuotanto

- Naudanlihantuotanto alenee vuoden 2024 runsaasta 13 milj. kilosta runsaaseen 11 milj. kiloon vuonna 2030 ja edelleen vuoteen 2032 mennessä vajaaseen 11 milj. kiloon.
- Emolehmien määrä on alueella ELY-keskuksista selvästi suurin ja tällä hetkellä yli 7100 kpl. Lähes neljänneksellä tiloista on emolehmiä yli 100 kpl/tila. Vuoteen 2032 emolehmien määrän arvioidaan alenevan noin 5900 kappaleeseen.